EDICT

VAN DE KEYSERINNE DOUAIRIERE ENDE KONINGINNE.

Van den 13 May 1771.

Op de Admiſſie in de Religieuſe Orders.

ARCHIEF COLLEGIALE O.L.V. KERK AARSCHOT

MARIA-THERESIA, by de gratie Godts, Rooms Keyſerinne Douairiere, Koninginne van Duytſland, van Hongarien, van Bohemen, van Dalmatien, van Croatien, van Sclavonien, &c. Aerts-Hertoginne van Ooſtenryck; Hertoginne van Bourgondien, van Lothryck, van Brabant, van Limbourg, van Luxembourg, van Guelder, van Milanen, van Styrien, van Carinthien, van Carniolen, van Mantua, van Parme ende Plaiſance, van Wirtembergh, van Hoogh-ende-Neder-Sileſien, &c. Princeſſe van Suabe ende van Tranſilvanien, Marck-Gravinne des H. Rooms-Ryckx, van Burgau, van Moravien, van Hoogh-ende-Neder-Luſatien; Gravinne van Hapsbourg, van Vlaenderen, van Artois, van Tirol, van Henegauw, van Namen, van Ferrette, van Kybourg, van Gorice ende van Gradiſca; Landt-Gravinne van Alſatien, Vrouwe van de Marche van Slavonien, van Port-Naon, van Salins ende van Mechelen; Hertoginne van Lorreynen ende van Bar, Groote-Hertoginne van Toſcanen. Hoe grootelyckx aengelegen is voor het Welzyn der Religie ende van den Staet dat de aenveirdinge ende Admiſſie tot den Gheeſtelycken ſtaet ten vollen gratuitelyck gebeuren, ende hoe

Fiat publicatio et affictio loco et more solitis, hac 8 juny 1771

De Meulemaere Vanden Roven

positief ende uytdruckelyck oock zyn de dispositien dien-aengaende begrepen in de Heylige Canones ende in de Decreten der Concilien soo algemyne als Provinciale, soo syn Wy nochtans onderricht geworden dat menighvuldige Cloosters, Conventen, ende Gheestelycke gemyntens in de Provincien van Ons Gebied in de Nederlanden, meer als oynt afwycken van het onderhouden van een soo essentieel point van de Kerckelycke Discipline, waer uyt voorts-komen menighvuldighe misbruycken de welcke Onse Genegenthyd tot het handhaven van de gemelde Discipline, ende de Beschermინge, de welcke VVy aen deselve schuldigh zyn, vereysschen dat VVy souden doen cesseren, daer toe in't werck leggende de middelen de welcke de bequaemste syn om de selve te doen respecteren ende onderhouden, ten dien eynde sonder onderscheyd verwerpende alle die uytvluchten, ende soo bewimpelde als uytgesochte pretexten, by middel der welcke men eerst tot het vereydelen van die dispositien, met soo veel nootsaeckelyckhyd tegens het verswacken der selve Discipline gemaeckt, ende daer naer tot het miskennen dier, geraeckt is. Waeromme hebben VVy by advies van onsen Raede geordonneert in Brabant, ende ter deliberatie van onsen seer-lieven, ende seer beminden Schoon-broeder ende Neve CAREL-ALEXANDER, Hertogh van Lorrynen ende Bar, Bestierder van het Hoogh-Meesterschap in Pruyssen, Grooten Meester van het Duyts-Order in Duyts-Land ende in Italien, onsen Stadthouder, Gouverneur, ende Capiteyn generael der Nederlanden, geordonneert ende gestatueert, ordonneren ende statueren by dese de volgende pointen ende artikelen.

EERSTEN ARTIKEL.

Geen Clooster, Convent, oft Gheestelycke Gemynte, 't zy van Mans, ofte Vrouwen, gelegen onder Ons Gebied in de Nederlanden, en sal oynt mogen aennemen nochte vraegen ter sake der Receptie ofte admissie der Religieusen van het een oft het ander Geslacht in hunne respective Orders eenighe somme, 't zy in geld ofte in weirde op Titel van Dote, van Kleederen, van Meubels, van Mael-

tydt, van Recreatie, van Giften ende Geschencken, van Taefelkosten ten tyde van het Noviciaet, ofte op wat anderen Titel, ofte onder wat pretext het soude moghen wezen; Onsen wille zynde dat de admissie tot den Gheestelycken staet tot alle opsichten absolutelyck gratuiet zy.

II.

Verclaren by gevolgh nul ende van onweirde alle stipulatien, accoorden, ende conventien, de welcke ten dien opsichte souden gemaeckt worden, directelyck ofte indirectelyck, 't zy mondelinghe, 't zy in geschrifte, tusschen de Cloosters, Conventen, ende Gheestelycke Gemyntens, ende de gene de welcke willen komen ende sigh fixeren in den Gheestelycken staet, ofte hunne Vaders, Moeders, Momboiren, ende andere.

III.

Ende om wegh te nemen tot de minste pretexten ende occasien, de welcke soude konnen dienen om onse tegenwoordige dispositien te eluderen, namentlyck het pretext van Liberaliteyt ende van Almoessen ten behoeve van de Geestelycke gemyntens, ofte van de Lithmaten dier, soo wederroepen VVy ten hunnen opsichte het gene toegestaen, gereguleert, ende gestatueert is met den seventhienden artikel van het Edict van 15 September 1753; indervoegen dat alle Donatien ende Legaten sonder onderschyd ten behoeve van de selve Gemyntens ende Persoonen verboden zyn, op de penen gestatueert met den vierden artikel van het tegenwoordigh Edict; uytgenomen nochtans de Pensioenen ofte Lyfrenten waer van hier naer artikel XI. sal gesproken worden.

IV.

Allen het gene gegeven ofte betaelt sal zyn geweest, op wat titel het zy, voor ofte ter occasie van het innekomen ende van de Admissie der Religieusen soo Mans als Vrouwen, gelyck oock allen het gene gegeven ofte gelegateert sal syn geweest ten behoeve van de Gheestelycke gemyntens tegens het verbod gedaen met den voorgaenden artikel, sal geconfisqueert wesen ten profyte van de Taefel der arme van de Parochie, binnen welckers be-

gryp gelegen ſal weſen de Gheeſtelycke gemynte, alwaer de contraventie gebeurt ſal ſyn ; daer-en boven ſal de Gheeſtelycke gemynte van den eenen cant, ende de gene, de welcke die betalingen ſullen gedaen ofte daer toe gecontribueert hebben, van den anderen cant, vervallen ieder in eene amende egael aen het gene gegeven ofte betaelt ſal geweeſt hebben; waer van een derde ſal zyn tot profyt van den Aenbrenger, een derde tot profyt van den Officier exploitant, ende het reſterende derde tot profyt van de Taefel der Arme voorſchreve. Verclaren dat de ſelve amende van gelycken verbeurt ſal weſen in gevalle dat'er eenige ſtipulatie, accoord, ofte conventie gemaeckt ſoude weſen, al was het oock ſoo, dat de ſelve niet en ſoude volbroght geweeſt zyn.

V.

Alle de gene, de welcke voor ofte ter occaſie van het innekomen ofte admiſſie van Religieuſen ſoo mans als vrouwen, ofte op titel van Liberalityt tegens het verbod gedaen met den derden artikel, eenighe ſomme gelds oft andere equivalente ſaecke ſullen gegeven hebben, ofte eenighe giften ten behoeve van de Gheeſtelycke Gemyntens ofte van de Lithmaten dier ſullen gedaen hebben, zullen, beneffens alle de gene de welcke hen toebehooren 't zy by conſanguinityt ofte affinityt, recht hebben van wederteheyſſchen het genen zy alſoo gegeven ſullen hebben, 't zy hun directelyck adreſſerende aen de Rechters, 't zy doende hunne denonciatie aen de Fiſcalen. Dit Recht ſal ten hunnen opſichte plaetſe hebben by Preventie, ende en ſal niet konnen gepreſcribeert worden, ten zy door het verloop van dertigh jaren.

V I.

De confiſcatien ende amendens, van de welcke mentie gemaeckt is in den vierden artikel, en zullen geene plaetſe hebben ten opſichte der gene, ſoo mans als vrouwen, die, naer gegeven ofte belooft te hebben eenighe ſomme geld's ofte andere equivalente ſaecke voor ofte ter occaſie van de admiſſie van eenen Religieus ofte van eene Religieuſe, ofte naer gedaen te hebben eenige gifte aen de Gheeſtelycke Gemyntens tegens het verbod ver-

vat in den derden artikel, selfs daer van de denonciatie sullen komen doen aen de Fiscalen, ofte hun in Justicie sullen adresseren om wederteheysschen het genen gegeven sal geweest hebben, voor soo veel nochtans dat dese denonciatie ofte judiciaire wederheysschinghe sal geeffectueert geweest zyn voor dat de Raden Fiscaelen sullen begonst hebben te ageren uyt crachte van het tegenwoordigh Edict.

V I I.

Ten opsichte van de Biddende Orders, de welcke geene goederen en besitten, sullen de confiscatien ende amendens hier voren gecommineert, hun effect hebben ende geexecuteert worden op de Gheestelycke Vaders ende Gheestelycke Moeders van de selve Orders; ende by gebreck van den cant der selve in hunne gemelde qualityt van te konnen voldoen aen die confiscatien ende verbeurde amendens, soo verclaren Wy dat'er sal vallen Privatie van de facultyt van omme te gaen tot het vragen van almoessen voor den tyd van sesse maenden.

V I I I.

Ende om des te meer te versekeren dat'er tegens Onse tegenwoordige dispositien niet gecontravenieert en worde, ende op dat'er daer op des te gemackelycker soude konnen gelet worden, ordonneren Wy dat de Overste der Gheestelycke Gemyntens de Raden Fiscaelen der Provincien, onder welckers Ressort de selve gelegen syn, sullen verwittigen van den tyd der Professie van hunne Novicien eene maend voor de selve Professie, uytdruckende den naem van den persoon, deszelfs geboorteplaets, als oock de namen van deszelfs Vader, Moeder, ofte Momboirs, op pene van by gebreke dier te verbeuren eene amende van twee hondert Pattacons te verdylen als voren.

I X.

De Gheestelycke Gemyntens sullen nochtans mogen heyschen tot laste van de gene, de welcke den Geestelycken Staet sullen verlaten gedurende hun Noviciaet, op wat manier sulckx soude mogen gebeuren, de rate van tyd van een Pensioen, het welcke Wy fixeren in dien gevalle alleen op dry hondert guldens s'jaers daer

onder begrepen de kleederen, ende alle andere soorten van oncosten.

X.

Soo haest eenige Persoonen van het een ofte van het ander Geslacht sullen treden in eenighe Gheestelycke Gemynte, van wat Order ofte Instituet de selve soude mogen wesen, en sullen sy door hun selven, nochte door het Clooster, ofte Order, in het welcke sy sullen gegaen syn, vermogen te genieten van de goederen de welcke hun alsdan sullen toebehooren, ofte de welcke op hun souden konnen vervallen voor hunne Professie; maer sullen het geniet dier moeten verlaten: soo nochtans dat sy in het selven geniet sullen wederkeeren, ingevalle sy den Gheestelycken Staet voor hunne Professie verlaten, sonder dat sy nochtans bewys sullen konnen vragen van de vruchten binnen den tusschentyd genoten.

XI.

Willende uytroeyen het misbruyck dat voortkomt uyt de onbepaelde creatie van Pensioenen ende Lyf-Renten ten behoeve van Religieuse soo mans als vrouwen, verclaren ende statueren Wy dat in het toekomende het Pensioen ofte Lyf-Rente gecreëert ten behoeve van eenen Religieus ofte van eene Religieuse, 't zy ten tyde van deszelfs intredinghe in den Gheestelycken Staet, ofte daer naer, in geenen cas, nochte in geen Order ofte Instituet, en sal mogen excederen de somme van vyftigh guldens Brabants courant geld, op pene van confiscatie van het Pensioen ofte Rente in het geheel, ten profyte van de Tafel der arme van de Parochie, binnen welckers begryp de Gheestelycke Gemynte, alwaer de contraventie sal begaen wesen, gelegen sal zyn, van eene amende van duysent guldens tot laste van de Gheestelycke Gemynte, de welcke soude geheyscht, gevraeght ofte wetens gedooght hebben de creatie van diergelycke Rente ofte Pensioen excederende de somme van vyftigh guldens s'jaers; ende daer en boven op pene van eene amende van de selve somme van duysent guldens tot laste van de Vaders, Moeders, Momboirs, ofte andere de welcke ten dien opsichte eenighe belofte souden gedaen hebben ofte in eenige verbintenisse ge-

treden ſyn ; de ſelve amendens te verdylen gelyck in den vierden artikel. VVy excepteren nochtans ten opſichte van die penen de caſſen alwaer , op den voet voorgeſchreven by den vyfden artikel , de gene, 't zy mans ofte vrouwen , de welcke diergelycke Renten ofte Penſioenen ſouden geconſtitueert hebben , hunne denontiatie ſullen gedaen hebben aen de Fiſcalen , voor dat de ſelve ſullen geageert hebben om de overtreders te doen ſtraffen.

XII.

Alle Religieuſe Orders , ſoo Biddende als andere , de welcke in unie van Provincie ſyn met Clooſters der ſelve Orders gelegen buyten onſe Staten , ſullen hunne Proefhuyſen ofte Noviciaten moeten hebben binnen de Provincien van Ons Gebied ; verbieden hun aen eenighe van onſe Onderſaten de Preuven ofte Noviciaet te doen doen buyten de Landen van Onſe Gehoorſaemheyd, op pene van duyſend pattacons amende voor iedere contraventie , tot de welcke alle de Clooſters van het ſelven Order ſolidairelyck ſullen verbonden ſyn , te verdylen als in den vierden artikel, ende op pene van privatie van den ommeganck tot het vragen van Almoeſſen voor den tydt van ſeſſe maenden ten opſichte van de Biddende Orders , die geene Goederen en beſitten , ende welckers Geeſtelycke Vaders ende Moeders de ſomme niet en ſullen hebben konnen opbrengen ; verclaren dat de ſelve pene ſal plaetſe hebben tot laſte van de Vaders , Moeders , ofte Momboirs der gene van onſe Onderſaeten , de welcke hun Noviciaet ſullen doen ofte gedaen hebben buyten deſe Landen in een der voorſchreve Orders , met perpetuele interdictie aen deſe laeſte van binnen onſe Dominatie weder te mogen keeren om aldaer in een Clooſter van hun Order te woonen.

XIII.

Wy verclaeren dat de contraventien tegens het tegenwoordigh Edict niet en ſullen konnen gedeckt worden dan met den laps van dertigh jaeren ; derogerende ten dien eynde aen alle Gebruycken ende Coſtuymen daer aen contrarie op het ſtuck der preſcriptie in materie van geld-boeten.

Ontbieden daer omme ende bevelen aen onse seer lieve ende getrouwe die Cancelier ende Luyden van onsen Raede van Brabant, Gouverneur van Limbourg, ende aen alle andere onse Justicieren, ende Officieren die het aengaen sal, dat sy dese tegenwoordighe Ordonnantie onderhouden ende achtervolgen, ende de selve stiptelyck doen onderhouden ende achtervolgen, sonder verdragh, faveur ofte dissimulatie; *WANT ONS ALSOO GELIEFT*. Des t'oirconden hebben Wy aen dese tegenwoordighe doen hanghen onsen grooten Segel. Gegeven binnen onse Stadt Brussel den 13en. Mey in 't jaer ons Heeren duysent seven-hondert een-en-seventigh, ende van onse Rycken het een-en-dertighste. Was geparapheert, *CRUMP. Vt.* Leeger stondt: *BY DE KEYSERINNE DOUAIRIERE ENDE CONINGHINNE IN HAEREN RAEDE*, Was onderteeckent, *F. LANNÉ*, ende den grooten Segel van *HAERE MAJESTEYT*, gedruckt in rooden wasch, daer aen uythanghde in dobbelen steerte van Parquement.

TOT BRUSSEL, UYT DE KONINGLYKE DRUCKERYE.

Men vint-se by A. D'OURS, Boeck-drucker ende Boeck-verkooper in de Pondermerckt.

PRYS TWEE STUYVERS.